

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1003

Vragen van het lid **Aukje de Vries** (VVD) aan de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *de berichten «OM: Curaçaos Statenlid verdacht van drugshandel» en «Achterstand innen belastingen op Curaçao loopt snel op»* (ingezonden 12 november 2024).

Antwoord van Staatssecretaris **Szabó** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (ontvangen 10 januari 2025). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2024–2025, nr. 713.

Vraag 1

Bent u bekend met de artikelen «OM: Curaçaos Statenlid verdacht van drugshandel»¹ en «Achterstand innen belastingen op Curaçao loopt snel op»?²

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Hoe kijkt u naar de berichtgeving dat een volksvertegenwoordiger op Curaçao wordt verdacht van criminele activiteiten, in dit geval drugshandel en witwassen, zeker nadat recent de Arubaanse Minister Croes is gearresteerd vanwege mogelijke betrokkenheid bij fraude bij verblijfs- en werkvergunningen en het rechersamenwerkingsteam een huiszoeking heeft gedaan in het kantoor van de Minister van Justitie Newis op Sint Maarten, die wilde dat twee gedetineerden onder elektronisch toezicht in vrijheid zouden worden gesteld (waaronder (ex)politicus Heyliger, die veroordeeld is voor het aannemen van steekpenningen en witwassen)?

Antwoord 2

Corruptie, ondermijning en andere vormen van criminaliteit hebben geen plek in een rechtsstaat. Daarom zet ik samen met de Caribische landen van het Koninkrijk in op goed bestuur en het versterken van de rechtsstaat. Voor de rest van de vraag verwijs ik u naar het antwoord op vraag 4.

¹ <https://dossierkoninkrijksrelaties.nl/2024/11/05/om-curaçaos-statenlid-verdacht-van-drugshandel/>

² <https://dossierkoninkrijksrelaties.nl/2024/11/05/achterstand-innen-belastingen-op-curaçao-loopt-snel-op/>

Vraag 3

Hoe kijkt u aan tegen dit bericht in het licht van de afgesproken nodige verbeteringen van goed bestuur op de eilanden? Hoe ziet u dit bericht in het licht van de afgesproken doelen in de landspakketten en welke gevolgen heeft het dat er blijkbaar weinig tot geen resultaat bereikt wordt?

Antwoord 3

De inspanningen op dit onderdeel van het Landspakket richten zich met name op het goed en efficiënt functioneren van de publieke sector. Dat werk verloopt gestaag en zal over enige tijd zijn vruchten afwerpen. Hierbij wordt ook aandacht besteed aan transparantie van processen en aan de afstand tussen ambtenarij en bestuur. Het voorkomen van integriteitskwesaties ten aanzien van individuele politici valt buiten de grenzen van het landspakket. Ook buiten de landspakketten werk ik samen met de landen aan verbeteringen van goed bestuur en aan een «agenda goed bestuur». Zie mijn antwoord op vraag 4 voor meer informatie.

Vraag 4

Hoe gaat u invulling geven aan het verbeteren van goed bestuur en de aanpak van ondermijnende criminaliteit door bestuurders en volksvertegenwoordigers op de eilanden?

Antwoord 4

Deugdelijk bestuur en rechtszekerheid behoren tot mijn beleidsprioriteiten voor het Caribisch deel van het Koninkrijk. Zoals ik onder meer heb aangekondigd in mijn brief aan uw Kamer van 18 oktober 2024³ vind ik het wenselijk om de staat van integriteit in het Caribisch deel van het Koninkrijk te monitoren. Hierdoor kan er zicht worden verkregen op de integriteit en waar de verbeterpunten liggen. Ik ben in gesprek met de landen hoe we in gezamenlijkheid kunnen werken naar aansluiting bij bestaande indexen en monitors op het gebied van integriteit en goed bestuur.

In het voorjaar van 2025 kom ik met mijn agenda Goed Bestuur voor zowel de landen als voor Bonaire, Sint-Eustatius en Saba. Hierbij zal in ieder geval aandacht zijn voor de monitoring, toezicht en handhaving op vergunningen, betere ondersteuning van melders en klokkenluiders en heldere procedures voor inkoop en aanbesteding.

Tot slot heeft uw Kamer de motie van het lid Mutluer aangenomen om het Justitieel Vierlandenoverleg (hierna: JVO) te laten onderzoeken hoe drugsmokkel van de eilanden naar Nederland gezamenlijk nog effectiever tegengegaan kan worden. Bij de uitvoering van deze motie zal betrokkenheid worden gezocht van de Ministeries van Justitie van de landen. Ook heeft het Ministerie van Justitie en Veiligheid tot en met 2025 gelden beschikbaar gesteld voor de oprichting van het Regionaal Informatie en Expertise Centrum Caribisch Nederland (RIEC CN) en loopt er een wetgevingstraject om de Wet Bibob in te voeren in Bonaire, Saba en Sint Eustatius. Tevens heeft het Ministerie van JenV middelen vrijgemaakt om Bonaire, Saba en Sint Eustatius aan te laten sluiten bij de JVO-werkgroep bestuurlijke aanpak van ondermijning, waardoor alle eilanden betrokken zijn bij de aanpak. Daarnaast werpt de reeds ingezette inzet op ondermijning zijn vruchten af. Waar het gaat om bestuurlijke integriteit werken Nederland en de landen samen aan de zogeheten bestuurlijke aanpak van ondermijning. Het Ministerie van BZK maakt hiervoor sinds 2021 jaarlijks EUR 1 miljoen vrij. Met deze aanpak worden bestuurlijke instrumenten ontwikkeld en geïmplementeerd die corruptie en ondermijning tegen moeten gaan. Anderzijds worden politici op de eilanden op deze manier weerbaarder gemaakt tegen corrumperende invloeden. Zo hebben de drie landen recent een campagne gelanceerd die publiek draagvlak moet creëren tegen (bestuurlijke) corruptie. Ook worden er wetgevingsjuristen aangetrokken om het vergunningsbeleid te stroomlijnen. Deze aanpak is gemodelleerd naar de succesvolle bestuurlijke aanpak van ondermijning in Nederlandse gemeenten, waarmee gemeentebestuurders in Europees Nederland met bestuurlijke middelen (preventief) kunnen ingrijpen als er vermoedens zijn van witwassen, drugshandel of mensenhan-

³ Kamerbrief over herijking Nederlandse inzet in de rechtsstaat van Aruba, Curaçao en Sint Maarten | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl

del. De burgemeester kan bijvoorbeeld vergunningen weigeren of intrekken of een pand sluiten. De resultaten worden gemonitord middels een JVO-werkgroep.

In het kader van de duurzame ondermijningsaanpak op Aruba, Curaçao en Sint Maarten worden investeringen gedaan in het Recherche Samenwerkings-team (RST), Openbare Ministeries en het Gemeenschappelijk Hof van Justitie. Deze investeringen maken het mogelijk om strafrechtelijke onderzoeken te doen naar criminaliteit met een sterk financieel-economische component, waaronder belastingfraude, verduistering van overheidsgeld, valsheid in geschrifte en witwassen. Het RST waarnaar verwezen wordt in het artikel «OM: Curaçaos Statenlid verdacht van drugshandel» is een van de diensten in de rechtshandhavingsketen die met hulp van BZK werkt aan de aanpak van ondermijning. Ook investeer ik in de versterking van het grenstoezicht, wat mogelijk maakt dat de Koninklijke Marechaussee en de Douane ingezet kunnen worden in de landen.

Vraag 5

Welke conclusie trekt u uit de recente incidenten voor de huidige aanpak voor verbetering van goed bestuur en de aanpak van corruptie, vriendjespolitiek en ondermijnende criminaliteit en wat zegt dit over de effectiviteit van de aanpak tot nu toe?

Antwoord 5

Een goed functionerende rechtsstaat is een randvoorwaarde voor een veilige en stabiele samenleving, positieve economische ontwikkeling en houdbare overheidsfinanciën. De recente gebeurtenissen laten enerzijds zien dat inzet aan de hand van mijn beleidsprioriteiten noodzakelijk is, evenals de staat van integriteit in het Caribisch deel van het Koninkrijk structureel te monitoren. Anderzijds getuigen deze ontwikkelingen van het functioneren van de aanpak van ondermijning zoals de diensten, de landen en Nederland die gezamenlijk uitvoeren.

Vraag 6

Bent u het ermee eens dat er een strengere en stevigere aanpak nodig is van corruptie, vriendjespolitiek en ondermijnende criminaliteit? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat gaat u doen c.q. oppakken?

Antwoord 6

De aanpak van ondermijnende criminaliteit, vriendjespolitiek en corruptie is een autonome aangelegenheid van de landen. De strijd tegen deze vormen van criminaliteit vergt echter inzet van expertise en uitvoeringscapaciteit die beperkt aanwezig is in de landen. Nederland ondersteunt daarom blijvend Aruba, Curaçao en Sint Maarten bij de gezamenlijke doelstelling om te werken aan een sterke rechtsstaat. Ik ben in gesprek met de landen om samen meer zicht te krijgen op de staat van de integriteit in het Koninkrijk. In dit kader heb ik ook contact met Transparency International en andere organisaties. Voor mijn inzet verwijs ik naar mijn antwoord op vraag 4.

Vraag 7

De achterstand van het innen van belastingen is ondanks het verscheuren van de oude vorderingen in Curaçao opnieuw opgelopen (van 2,6 miljard gulden in januari 2024 naar 3,4 miljard gulden in juni 2024), hoe kijkt u aan tegen dit bericht in het licht van de afgesproken verbeteringen van de financiën in de landspakketten? Welke gevolgen heeft dit of gaat dit hebben voor de afspraken in de landspakketten?

Antwoord 7

In het landspakket is afgesproken dat de Belastingdienst geoptimaliseerd en gemoderniseerd wordt zodat Curaçao de belastinginning effectiever en efficiënter kan laten verlopen. In dit proces wordt voortgang geboekt. De inning van bestaande vorderingen vertoont een duidelijke stijgende lijn, er komt meer geld binnen. Omdat tegelijk hard wordt gewerkt aan verhoging van de compliance en het wegwerken van achterstanden in het opleggen van aanslagen, zullen er nog enige tijd nieuwe vorderingen bijkomen. Hierdoor kunnen achterstanden in de vorderingen tijdelijk weer oplopen. Dit heeft verder geen consequenties voor de afspraken in de Landspakketten.

Vraag 8

Wat voor gevolgen heeft de traag verlopende hervorming van de Belastingdienst Curaçao, waardoor de belastingschulden oplopen, voor het landspakket? Wat gaat u hieraan doen? Welke consequenties heeft dit voor de financiële steun die Curaçao ontvangt? Als het geen consequenties heeft, waarom niet?

Antwoord 8

Zoals uit de derde Uitvoeringsrapportage Landspakket Curaçao 2024 blijkt,⁴ verloopt de uitvoering van de hervormingen gericht op de optimalisering en modernisering van de Belastingdienst op schema. Zie ook het antwoord op vraag 7.

Vraag 9

Wat gaat u doen om de Belastingdienst Curaçao conform de afspraken te hervormen, zodat deze goed gaat functioneren?

Antwoord 9

Het innen van belastingen en (de hervorming van) de Belastingdienst is een autonome aangelegenheid van de landen. In het kader van het Landspakket wordt Curaçao ondersteund bij het hervormen en moderniseren van de Belastingdienst. Deze ondersteuning vindt plaats in de vorm van expertise op het gebied van organisatorische positionering, aansturing en inrichting, personeelsinstrumenten, werkwijzen en automatisering. Dit moet resulteren in een belastingorganisatie die fiscale regelgeving volledig, integer en klantvriendelijk uitvoert. Over de voortgang van de uitvoering van het Landspakket wordt uw Kamer regelmatig geïnformeerd.

⁴ Kamerstukken 2024D50705